

Motion till riksdagen

1989/90:Ub640

av Lola Björkquist m.fl. (fp, c)

Humaniora vid universitetet i Linköping

Bakgrund

År 1967 inrättades fyra universitetsfilialer i Sverige. En av dessa inrättades i Linköping. Av dessa fyra filialer är det enbart den i Linköping som sedermera fått universitetsstatus. Detta skedde 1975. Sedan dess har mycket skett i Linköping. Omfattningen av verksamheten har vuxit såväl inom forskning som grundutbildning. För närvarande finns över 10 000 studerande och cirka 2 200 anställda vid universitetet.

Att universitetet har vuxit så mycket kan delvis förklaras av att inom de flesta verksamhetsområden har en modern profil vuxit fram som varit attraktiv inom både forskning och grundutbildning. Dessutom har universitetets flexibilitet och förmåga att initiera samarbete över snäva disciplinränsar inneburet att ett antal utbildningar och forskningsområden utvecklats vilka är eller har varit unika inom den svenska universitetsvärlden. Detta har dock lett till att vissa områden inom universitetet vuxit mer än andra. Tekniska högskolan har varit mycket framgångsrik när det gäller att utveckla både grundutbildning och forskning. Hälsouniversitetet är en för landet unik satsning på medicinsk forskning och utbildning. Inom den filosofiska fakulteten vid universitetet i Linköping bedrivs tvärvetenskaplig forskning vid Temainstitutionen, som även den är unik för landet.

Med andra ord kan universitetet i Linköping blicka tillbaka på en utveckling som varit mycket framgångsrik. Det finns dock en obalans inom universitetet eftersom ett av områdena inte alls utvecklats i tillnärlig mån samma utsträckning som de övriga. Universitetet i Linköping saknar nämligen flera av de humanistiska kärnämnen som bör finnas på ett universitet för att det skall göra skäl för namnet universitet. De humanistiska ämnen som finns emanerar i huvudsak från filialtiden och verksamheten inom dessa ämnesområden har inte vuxit i nämnvärt större utsträckning i Linköping jämfört med de övriga filialorterna. Humaniora i Linköping måste uppnå en kritisk massa. Först när detta har skett finns förutsättningarna för universitetet att på ett allsidigt sätt förmedla, vårda och utveckla kunskap. Det skall tilläggas att en utbyggnad av humaniora vid universitetet också leder till en stimulans av övrig forskning och grundutbildning vid universitetet.

En icke-traditionell traditionsenlig utbyggnad av humaniora vid universitetet i Linköping

Mot. 1989/90
Ub640

Universitetet i Linköping har presenterat ett förslag till förstärkning av grundutbildningen i humaniora vid universitetet inom ramen för fyra kunskapsområden:

- Bilden i samhället
- Förnyelse genom tradition
- Kulturspridning – Kulturmöten – Kulturkonfrontation
- Spridningen av kunskap och övertygelser i samhället

Gemensamt för dessa kunskapsområden är att det vid universitetet i Linköping föreligger kompetens inom vissa delar, men att det är nödvändigt att inrätta framför allt ämnena allmän språkvetenskap, etnologi, filosofi och idé- och lärdomshistoria men även kulturanthropologi, musikvetenskap och teknikhistoria om målsättningen ska realiseras. En förstärkning av framför allt bildvetenskap och spanska är också nödvändig.

För att gripa sig an ovanstående utmaningar besitter universitetet i Linköping särskilt betydelsefulla tillgångar i form av framgångsrikt beprövade erfarenheter av samarbete och utveckling över traditionella disciplingränser vid flerämnesinstitutioner och mellan skilda fakulteter. Den forskning och forskarutbildning som bedrivs inom Tema är ytterligare en garanti för att en förstärkning av grundutbildningen i humaniora vid universitetet i Linköping kommer att bli framgångsrik. För att illustrera de synnerligen goda möjligheter till samarbete som finns i Linköping kan kunskapsområdet "Bilden i samhället" betraktas: Inom Tema Kommunikation bedrivs forskning och forskarutbildning i bildvetenskap med kommunikationsteoretisk inriktning. Inom den filosofiska grundutbildningen finns ett lektorat i bildvetenskap. Inom den tekniska fakulteten finns betydelsefull kompetens inom t.ex. bildbehandlingsområdet, där den medicinska användningen är ett viktigt tillämpningsområde. Bildforskningens nära samarbete och metodologiska gemenskap med en lång rad andra kulturhistoriska discipliner aktualiserar dock en ökad satsning på flera humanistiska ämnen vid universitetet i Linköping. Detta gäller för detta kunskapsområde framför allt etnologi, praktisk och teoretisk filosofi men även t.ex. musikvetenskap genom bildvetenskapens frändskap med video- och filmkultur och massmediaforskning.

Det är viktigt att slå fast att den utbyggnad av humaniora som planeras vid universitetet inte siktar på att bygga upp en organisation som liknar den som finns vid övriga universitet. Avsikten är att utnyttja den för landet unika erfarenhet som finns i Linköping när det gäller att finna okonventionella lösningar för hur utbildningen skall utformas och organiseras. En utveckling av humaniora enligt den modell som skisserats ovan leder också indirekt till att utbudet av fristående kurser kan öka vilket är mycket välkommet. Speciellt med tanke på det resonemang som förs i årets budgetproposition rörande möjligheterna att erbjuda studerande som är intresserade av samhällsvetenskap och humaniora större flexibilitet när det gäller val av kurser än vad det nuvarande linjesystemet kan erbjuda. Skall universitetet i Linköping ha samma möjlighet som finns vid de övriga fem universiteten i landet förutsätter detta en utbyggnad främst inom humanioraområdet.

I ovanstående förslag till förstärkning av humaniora vid universitetet i Linköping redovisas en kostnadskalkyl för en utbyggnad inom ramen för de fyra kunskapsområdena. De beräknade kostnaderna uppgår till 6 400 kkr i dagens penningvärde. Denna utbyggnad bör genomföras inom den kommande treåriga planeringsperioden. Universitetet i Linköping bör därför tilldelas medel enligt följande för en förstärkning av grundutbildningen inom området humaniora:

1990/91:	+	2 400 kkr
1991/92:	+	2 000 kkr
1992/93:	+	2 000 kkr

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av förstärkning av humaniora vid universitetet i Linköping.

Stockholm den 25 januari 1990

Lola Björkquist (fp)

Roland Larsson (c)

Karl-Göran Biörsmark (fp)

Hugo Andersson (c)